

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLICKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ' a vydavateľ' : JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľ'stvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	---

Bezplatné prostredníctvo intabulovaných požíčiek skrze právobrannú kancelláriu

Katolíckej Ludovej Jednoty.

Právobranná kancellária Katolíckej Ludovej Jednoty v lóne svojom utvorila bezplatné prostredníctvo požíčiek na intabuláciu. Skrze toto program svoj rozšírila v takom obore, v ktorom to bolo nevyhnutne potrebné. Správa Katolíckej Ludovej Jednoty týmto jej odhodlaním a účinkovaním zrejme prejavila sociálne jej city a spolu i dokázala, že realistickým nárokom a požiadavkam terajšej doby úplne zodpovednú organizáciu založila v Katolíckej Ludovej Jednote.

Otázky všednej výživy a hmotného blahobytu hýbu u nás celým verejným životom a Katolícka Ludová Jednota, nové a nové kroky podujíma na tomto poli. Bezplatným vyprostredkovaním požíčiek členom svojim poskytuje tej možnosti, že keď potrebujú požíčky na intabuláciu, vyprostredkovanie takých nemusí prinútení byť veľmi draho zaplatiť. Požíčky zaopatrujúce oslavované kancellárie, banky požíčky sprostredkujúce rozmnožily sa v takej miere a stoja si oproti v tak tuhom súbežnom boji, že práve následkom týchto nezdravých pomerov s lampášom treba medzi nimi hľadať splofahlivé a lacné prostredníctvo.

Každodenná skúsenosť aspoň o tom svedčí že v najviacej pádoch pod všeliakými titulami narátané výdavky a odmeny prostredníctvom, na úver utisnutému, intabulovanú požíčku veľmi drahou robia. Veľmi často sa stáva, že od ne-

jedného, čo požíčku hľadá, jeho sprostredkovateľ pod titulom rozličných výdavkov v hotovosti, s pevným sľubom istotného zaopatrenia požíčky *popredku* vycigáni hrbu peňazí — na konci ale vysvitne, že z daakých od prostredníka nezávisiacich príčin nemôžu vyplatiť žiadané peňaze. Ubohý človek pravda, čo si o požíčku skoro nohy zodral, na veky príde o jeho peňaze, požíčky ale predsa nedostane.

Týmto každodenným ponosom a jednostajne predchádzajúcim pádom na vždy koniec urobí Katolícka Ludová Jednota, keď *bezplatným* vyprostredkovaním požíčiek spolu i neoceniteľné hmotné výhody zabezpečuje svojim členom. Do potyku a spojenia vstúpila totiž s krajinským Poľnouverkovým ústavom Malých hospodárov ktorý ústav ročite značnú podporu dostáva od štátu a preto v krajine poskytovať môže najlacnejšie a na dlhé zplácanie požíčky na intabuláciu.

A ponevác pri zaopatrení požíčky prostredníctvom, *bezplatne* vybavuje právobranná kancellária Katolíckej Ludovej Jednoty, členovia jej o požíčku na intabuláciu sa uchádzajúci, krom 50 halierov na list odpovede, poplatku za intabuláciu, štemple a *veľmi miernej* odmeny za prevedenie intabulácie, nemajú žiadnych iných výdavkov. Platia teda len nevyhnutne potrebné útraty a aj tieto len pozatímne pri výplate požíčky. Za vyprostredkovanie požíčky právobrannej kancellárii netreba platiť žiadnych percentov. Není pri tom poplatkov za dopisovanie a zadanie prosbopisu, není tu pláce za informáciu, útrat za cestovanie, odmena za šacovanie atd., a mnohé iné výdavky dľa obchodného zvyku spro-

stredkujúce kancelárie a banky, ačpráve v ziadnom pomere nestoja s požičkou, narátajú tým čo ku nim uchádzajú sa o požičku. Pri tom ale najnebezpečnejšie je ešte i to, že všetky tieto útraty, poplatky a odmeny; požičku hľadajúci zplácať musí popredku a kým to nevyplnil, ani kroka zaň neurobia.

Posiaľ tomu tak bolo, že bár požičku hľadajúci všetky vyšspomenuté útraty popredku vyplatil, ešte vždy nebol istý a bola to vôbec vždy veľká otázka, či požičku aj dostane. Keď ale požičku nedostal, čo zas stávalo sa veľmi často, všetky vopred zaplatené peniaze, ako by bol do studne hodil a najviacej ani nemyslel na to, že v páde povolenia požičky, ak veľmi ju združujú tieto predbežné útraty a že za prostredníctvom vyjednané vysoké procenty prostredkovateľ ziahne si sám pri výplate požičky, bo peniaze od banky len on dostane do ruky.

Tieto neodškripiteľné a vôbec známe údaje najlepšie svedčia o tom, na ak veľkej významnosti pole rozprestrela svoje účinkovanie Katolícka Ludová Jednota, keď cestou právobrannej kancelárie členom svojim *zdarma a bezplatne* zaopatruje a vyprostredkúva požičky na intabuláciu. Zvláštnej pochvaly zaslúži aj správa Poľnouverkového ústavu malých hospodárov, že v záujme ulavenia veľkej biedy malých ľudí a cieľom zahatena smutných následkov nebezpečných podvodov, aké im hrozia pri intabulačných požičkách, pripojila sa ku Katolíckej Ludovej Jednote.

Štyri mesiace sú tomu, čo právobranná kancelária Katolíckej Ludovej Jednoty zaoberá sa s vyprostredkovaním intabulačných požičiek a v tomto krátkom čase členovia Jednoty uchádzali sa o požičky do 246 400 korún. A z tejto žiadanej požičky na vyprostredkovanie a uchádzanie sa právobrannej kancelárie Krajský Poľnouverkový ústav malých hospodárov, členom Katolíckej Ludovej Jednoty povolil a vyplatil **136.800 korún**.

Keď na toto obraciame pozornosť ctených čitateľov našich, treba nám spolu poznamenať, že vyšspomenutý ústav v smysle svojich základných stanov len na nemovitosti v poľnohospodárskom obrábaní stojace a *len do polovice šačovnej ich hodnoty* môže poskytovať požičky. Takáto dlhého zplácania (amortisacionálna) po-

žička ale je potom najlacnejšia a pri najvhodnejších podmienkach vyplatí sa môže v poľnohospodárskych rákoch cez 20—65 rokov. Dlužník rozumie sa, kedykoľvek môže vypovedať a vyplatiť požičku.

Podrobným vysvetlením členom svojim ochotne poslúži právna obranná kancelária Katolíckej Ludovej Jednoty, Budapest, IV. Ferenciektere číslo 7. Kto ale nevstúpil ešte medzi členov Jednoty a potrebuje intabulačnú požičku nech sa dá bezodkladne zapísať, veď členovský poplatok na rok je len 1 koruna.

Hor' sa verní katolíci po všetkých stranách Uhorska do tábora Katolíckej Ludovej Jednoty.

Osvietený pán iskup Batthyány za katolícku tlač.

Apoštolský administrátor osvietený pán biskup nitriansky gróf Vilhelm Batthyány v VII. tohoročnom obežníku biskupskom velebne duchovenstvo a veriaciach nitrianskeho biskupstva opravde apoštolskými slovami vyzýva ku podpore katolíckej tlače. Vyzvanie a spolu nariadenie toto podávame v nasledujúcom výťahu:

Právym požehnaním, milým priateľom, neoceniteľným dobrodincom môže byť katolícka tlač...

Je to aj skutočne, keď v nej odznieva slovo pravdy a keď ona ohlasuje čisté mravy.

Ako slovo písma pozdvihuje a sošlachtuje každého, kto ho slyší, zároveň aj katolícka tlač občerstvujúcim balsamom je každému za poučením žizniacemu duchu.

Je to ale len vtedy keď v tlači tejto odznieva slovo pravdy. Bo keď ju nevede pravda, bo jestli ona opustí cestu pravdy, jestli zastáva a podporuje hriech, stopy jej nasledujú záhuba a pustošenie. Zlá tlač otráva duše a vraždí!

Bohužial ale, že tlač prítomne z najväčšej čiastky opustila pravu cestu. Nehľadá a neohlasuje pravdu, neslúži ideálnym cieľom, lež drziac sa zhubeného vkusu modernej spoločnosti, zastáva, ohlasuje, oslavuje a rozširuje hriech, Nezbehlou rukou chápe po svätých veciach, hlúpe premrva sa v pravdách cez stáročia očistených a nevediac sa pozdvihnúť k vyšinám čnosti, cimickými poznámkami a vtipkami brýzga na všetko, čo najsvätejšie je millionom veriacich.

Presvedčenie zašlej minulosti, sväte tradície, auktoritu neustálou vytrvalosťou napáda zlá tlač. Kresťanské mravy, na týchto spočívajúce ustanovizne, náboženské školy, kresťanská rodina, nerozlučiteľnosť stavu manželského stálym cieľom sú nápadov zlej tlače. Neraz ešte aj pri veciach celkom lahostajných stretáme sa s potajomnými alebo verejnými nápadmi na vieru a mravy.

Môžeme povedať, že «zo všetkých strán obklúčili nás nepriateli» a žiaľbohu nie bez výsledku.

Chladná lahostajnosť zpušťa sa na duchov ľudských, pohanské ponímanie naplňuje mysle viera zdá sa pustnúť a ľud náš ako by opanovali zcela cudzé mravy.

Lahostajnosť, chlanosť na poli duševnom, zapieranie auktority, opovrhovanie vrchnosti, honba za požitkárskom a všestranná nespokojnosť na poli hmotnom, smutné objavy sú terajšej zkušnosti. A keď vidíme, že moderná tlač posmech robí z čnosti rodinných, oslavuje hriechy, podporuje bezúzdnu slobodu a snáhy revolucionárske, či nemusíme so všetkým právom tvrdiť, že príčinu terajšieho poklesku spoločenského, treba nám hľadať jedine v zlej tlači?

Tlač prítomne stala sa opravdovým nebezpečenstvom a brániť proti nej máme sa každým statočným počínaním.

Ako ale treba sa nám proti nej brániť?

Scripta scriptis opponenda. Písmu oproti postaviť treba písmo, povedal veľkého mena pápež Lev XIII. Tlač jedine tlačou možno zagniaviť a učiniť neškodnou.

Proti mohutným čatám nepriateľským, stavajú v rady neodolateľnú armádu, zároveň aj nad zmohútnelou zlou tlačou zvíťaziť môže len pevná a statočná tlač. Nerovnou zbraňou nemožno bojovať s dobrým výsledkom.

Za katolícke zásady ale na bojište zmužile vystupujúca tlač je slabá, bez sily. Nemá ani hmotných prostriedkov, ani sodpovedne dostatočného počtu čítajúceho obecenstva.

Svetskí katolíci naši sotva ju znajú. Oltárni bratia naši tiež si ju nevšimajú, ako by bolo treba. U nejedného darmo by sme hľadali na stole plody katolíckej tlače. «Omne regnum in se divisum desolabitur.» Každé kráľovstvo v

sebe rozdvojené zpusťne. Veď keď v našich srdciach odumiera a hasne odusevnenosť za zásady katolícke, ako že lepšie presvedčenie žiadať môžeme od tých, ktorí v prúde moderných pohybov klátia sa ako trst a zaslepuje ich všetko, čo sa z vonka leští a bliští, *Naša najprvnejšia a najsúrnejšia práca nech je preto podporovanie a rozširovanie statočnej tlače.* Synovia tmy sú múdrejší ako dietky svetla. K rozširovaniu ich tlačíva používajú každého druhu prostriedky. Skvelosť reči, rozmanitosť predmetov, lichotivý spôsob prednášky v spojení s obchodným figliarstvom: všetko upotrebuje k dosiahnutiu ich cieľov. Lichotenie vášňam a zlým náklonnostiam ide pravda ľahšie, lež prajných úspechov dosiahneme aj pri obrane pravdy, keď to sodpovedným spôsobom a oduševnenou horlivosťou prevádzame. Nech teda každý všetko urobí čo mu je možné v obore jeho vplyvu a vtedy podpora tlače sdesaťnásobní sa v krátkom čase.

Pri tom ale nesmie vystať *aj hmotné podporovanie tlače.* Na tom máme pracovať, aby statočná tlač bola pevná a mohútna, ako ale pevná armáda stojí mnoho peňazí, zároveň *aj pevnú tlač len veľkými hmotnými obetami možno udržať na površi.* K tomuto cieľu spojiť treba preto všetky statočné snáhy. Ku podporovaniu dobrej tlače prispievajme jedonkažý dľa našej možnosti.

Aby ale podporovanie katolíckej tlače prevádzalo sa, jednomyselne s týmto nariaďujem, aby v každom kostole nitrianskeho biskupstva, každoročne v II. nedeľu mesiaca októbra — akožto vo sviatok Veľkej Patrónky Uhorska — zariadená bola sbierka ku podpore katolíckej tlače.

Velební páni duchovní už nedelou pred tým nech na toto vyzvú pozornosť svojich veriacich a v deň sbierky nech ich povzbudzujú ku skladaniu milodarov. Duchovní i veriaci milodary svoje nech skladajú na oltár Pána, ku jehožto podpore slúži každý halier, ktorý obetujú ku podpore katolíckej tlače.

Konečne aj na to vyzývam pozornosť duchovných, aby pri sostavení poslednej vôle nezapomínali na katolícku tlač. Horliví duchovní a veriaci často väčšie-menšie obnosy porúčajú na dobročinné, nábožné ciele, nech pri tom ne-

zabúdžajú na katolícku tlač, veď dnes tam stojíme, že chrámy naše ohradiť máme najprv obrannými múrami a až potom začneme ich stavať a ozdobovať.

Niečo zo spišskej Magury.

Úrody na našom vidieku chvála Bohu pekné sú, najmä tých gazdov, ktorí múdre a starotlive obrábajú zem. Zemiaky, ten hlavný článok na šej výživy, sú zdravé a bez chrobače; i počasie je dosť prajné. Len to je chyba, že robotnej sily máme málo, mnohí mužovia a dietky sú v Amerike a tak len samé matky a ženy pomáhajú si ako môžu a biedia; iné ľahkomyselne málo dbajúc o gazdovstvo, vystráajú parády na bradu svojich mužov, Viac roľ uhorami leží, lebo niet pomoci. Lúky ale a pasienky sú u nás veru z väčšej čiastky jalové a donášajú veľmi málo trávy, lebo za jedno niet času ku poprávaniu a za druhé, povedzme si pravdu, ľudom nechce sa ich naprávať. Tak, že keď porovnáme ten osov amerických grošov s tou veľkou škodou tuná v gazdovstve, neviem, či ten zárobok v Amerike zaplatí tú škodu a prinesie ešte zvyšok.

Nuž ale to je už starý zvyk nášho ľudu, že on sa s tým neporáta. Keď jedon vyndo do Ameriky, hýbaj i desať za nim. I mamonna a závišť mnohých ta ženie, nedbá čo sa tu rodič alebo jeho žena za krátky čas i zoderie a mnoho trápenia a škody podstúpi. Pravda, na to obyčajne každý povie: «Čo bych ja tu mal sedieť, tu len zo všetkých strán drú človeka. Vymýšľajú všelijaké podvýšky a viac úradov narobia, jako zriediel zárobkov — a z čoho platí? Človek tu ani na mäso nemá a v Amerike jiem ho každý deň.»

Nuž, v niečom máš pravdu, ale nie vo všetkom. Viac razy veru trať sa i dobrý zárobok, len že sa mnohým tiazí robiť. Že sa mäsa nenajieš, to ti už uverím. Poznám ľudí, ktorí za rok dva tri razy mäso jedia: na hody a na Veľkú Noc, no a trať sa, že aj na Turice. kedy indy ale ho ani neovonia, bo ho nemá. Iní zase, čo by aj mal na mäso, hovorí, že je drahé, nekúpi si ho, radšej soťi do gágora dva deci pálenčiska, zapáli si na fajku a obide sa s tým i do poludnia. A toto je veľké nešťastie ohľadom jeho zdravia.

Kedy nám tu už svitne tá blažená doba, že by ten ľud svoju silu tu upotrebil, svojim bližným pomáhal a nie po cudzine sa túlal, že by tu našiel dostatočný zárobok, že by sa lepšie živil, choval a menej páleného pil!

Tu potrebné je viacerým spolupracovať.

Jedna veľká chyba je, že jako som bol spomenul, lúky a pasienky sú zanedbané, keby nieto by si dochovával ľud i viac pekného statku, ľudia by na jarmoku viac peňazí zaň utržili, i mäso by bolo lacnejšie. Lebo keby lúky častejšie bránili, keby ich Tomasovou troskou (žužlami) posievali, dobrú koničinu siali, potravu by ešte raz toľko bolo.

A to práve teraz v jaseňi treba robiť na lúkach, čo by sa pod sňahom dobre rozpustilo. Ku čomu je nevyhnutne potrebné, aby vrchnosť ľudu na pomoc prišla, aby totižto zadovážila dobrej čistej koničiny a Tomasovej trosky a gazdom za lacnú cenu to predávala. Lebo teraz všeliakí závratníci, úžerníci a nepočestní spekulanty už i v tej veci nesmierne klamú ľud, náš sedliak ale len lacno chce kupovať, nech to vzerá ako chce. Ja myslím, že keď toľko subvencie (podpory) dávajú fabrikám, viac podpory rasilúžili by i naši roľníci. V tejto záležitosti obraciame sa s prosbou v prvom rade ku nášemu pánu hlavnému slúžnemu, o ktorom dobre vieme, že ochotne zaujíma sa za záležitosti našich gazdov. Na mieste, myslím, by bolo, keby sa počas volieb do obecného úradu, v prítomnosti viacerých o tej veci porada viedla. O čo pána hlavného slúžneho uctive prosíme a ho aj očakávame, bo vo viac obciach v tomto roku nepreviedla sa ešte volba obecných úradov.

Ku blahobytu ľudu veľmi mnoho prispievajú kj potravné spolky, na Magure už jestvuje viac takých, ktoré — vyjmúc jedného — blahonosne účinkujú. V niektorých obciach by sa veľmi pridaly, keby tam byly utvorené, na príklad v Nedeci, vo Fridmane, v Richvalde, v Haligovcach, v Tribši, v Krompachoch. To je dobré riešenie sociálnej otázky. Len že potom treba spojenými silami pracovať, ruka v ruke, nie svoj sklep uskodovať, na borgy chcieť brať a potom neplatíť, ba aj svoj sklep obkrádať. Nežli by sa tak malo robiť, tieto spolky radšej nezakladať.

Hor' sa teda bratia roľníci! Utvorte si po-

travné spolky a neodkladajte, zárobok pojde do vašej kešene. Nedávno utvorili potravný spolok vo Veľkej Frankovej a dobre ide. «Pomáhaj si človeče, aj Pán Boh ti pomôže!»

Ešte niečo! Hnevy a pomstvy nech nepanujú medzi nami. Zastávajme pravdu, hájme si naše práva a všetci ako verní katolíci držme sa pevne kresťanskej ľudovej strany a Katolíckej Ľudovej Jednoty! Boh s nami!

Ludomil.

Rozpomienky na Sempckú voľbu.

Známa vec je, že jako kdeinde v mnohých miestach, tak aj v Senpci podľahla ľudová strana 118 hlasmi S jak peknými nádejami sme sa púšťali do boja a predsa... Mnohé obce, ktoré pri predošlej voľbe išly proti ľudovej strane, včul aj so svojimi duchovnými otcami s nami držaly a predsa sme sa nemohli dobiť víťazstva. Smutná vec je to, ťažko je o nej aj písať, ale predsa sa osmelujem posvietiť na ňu s niekoľko riadkami, aby som podvrátil všeliaké táraniny, ktoré roztrusujú o nás naši nepriatelia.

Prečo sme teda prepadli? A kto bol príčinou našej porážky? Potupne a ohavne chovali sa proti nám tí takzvaní *národnári* pod vodcovstvom Jurigovým vo Vajnorochoch, Šenkvičách (Veľkých!) v Papkormösde a v Kráľovej. Tí ľudia — česť výnimkám — zabudli na to, že oni sú v prvom rade kresťania katolíci a len potom národnári, zabudli na to, že kresťanská ľudová strana im je predsa bližšia k srdcu, ako tá pracovná liberálnych reznikov. Už aj porekadlo hovorí, že «bližšia mi je košela jako kabát» a oni predsa len ten starý, cesnakom zamastený kabát podporovali. Zvláštne nepekná vec bola od pána Jurigu, že svojho vlastného oltárneho brata, kňaza Csizmaziu židom a liberálom k vôli nechal prepadnúť. Pán Csizmazia sa statočne zaujal za všeobecné volebné právo, a predsa *slovenskí katolíci* zradne od neho odstúpili. Ešte aj v posledný deň pred voľbou posielali našim voličom liberálmi zakúpené «Slov. Lud. Noviny», v ktorých vyzývali voličov, aby radšej zostali doma, nežli by mali ísť na pána Csizmaziu hlasovať.

Či to nebola hnusná vec? Ba do vládou

vydržiavaných liberálnych «Slov. Novín» proti sempckému duchovenstvu pod mottom: «Komu sa nelení, tomu sa zelení» napísal ktosi článok a blúznil do sveta, že duchovenstvo zavádza katolícky ľud, keď ho od liberálnej strany odvádza. A včul sa jako odpláca tá darebná strana národniarom? Čo robili so slovenskými voličmi v Mikuláši? Žandári poličkovali ich popredných ľudí, tak že až ku ministrovi museli ísť na ponos. Teda sa ozaj «zelení» tým voličom, čo na liberála hlasovali? Zeleňalo sa v hlave tomu, čo ten článok písal alebo snáď vo vačku, keď ho dobre podplatili.

Že je to vraj nie liberálna, lež pracovná strana. A Lukács, Székely, Tisza a ešte 80 hlavatých liberálnych ablegátov zo starodávnej liberálnej strany je čo, pes? I to som počul od jedného korteša vyprávať, že oni v Senpci za národnosť bojovali. Kto by im to veril? Krolopp, ktorý nevie ani slova po slovensky, Krolopp a národnosť, Krolopp a slovenčina, Krolopp a všeobecné volebné právo — nebo a zem! Tak ďaleko je od nich Krolopp, jako Makov od Jeruzalema. A predsa sempckí národnári v Kroloppovi majú nádej a v jeho liberálnom vodcovi Tiszovi, ktorý je zafatým nepriateľom všetkých ľudových práv a zvlášte všeobecného volebného práva.

Okrem spomenutých obiec smutno sa držaly ešte Kalna, Igrám a Majcichov, čiročisté katolícke dediny, odkiaľ väčšina hlasovala na liberálneho kandidáta. V Cifferi rychtár kortešoval na toho «krokodila», o ktorom hovoria, že by za slúžnovskú lásku aj neviem čo urobil notárovi. Keď je rychtár do židov zaľúbený, nech sa s nimi oblizuje a ide na vládnú stranu, to si ale vyprosíme, aby aj druhých k tomu zvädzal. Nemá k tomu práva, ani je to neni pekne keď bojuje proti ľudu, ktorý ho zvolil. Takých Rychtárov pri budúcich voľbách treba zbuktatovať, aby si nemysleli, že oni na veky budú rychtárovať, keď budú notárom pomáhať kortešovať.

Tu hneď spomenem aj *cifferského notára*. Tento pán je švager hlavného slúžneho trnavského a preto si moc všeličoho dovoľuje. On bol i predsedom tamojšieho gazdovského kruhu. Z prvu pil a bratričkoval sa s cifferanmi a myslel si, že ich tak použije na svoje politické

ciele, ale keď videl, že väčšina len predsa nepôjde s ním, z predsedníctva zadakoval, začal ľudových voličov prenasledovať a konečne spolkovému sklepu aj licenciu dal odobrať. Výrok financdirekcie zreteľne hovori, že licenciu odobrili na informáciu obecnej správy. Prečo sa tento nadutý páňko natoľko rozhadzuje, nevieme. Keby si radšej svoje veci vo Voderadoch usporiadal, miesto toho, čo poriadnych ľudových voličov prenasleduje.

Zaujímavé je aj to, že cíferské kasino ešte za predsedníctva pana notára pre pijatiku bolo pokutované; ponevác ale pán notárius je švagor slúžneho a ako tehďajší predseda spolku tiež bol ťažko zamočený do tejto veci, nuž pán slúžny tú pokutu ešte dovčulku neinkasoval. Pravda: vrana vrane oko nevykole, ale včul po volbe, keď sa pán notár hnevá, aj licenciu dá spolku odobrať. Neni to čudná vec?

(Dokončenie nasleduje.)

Nesnesiteľnosť terajšej volebnej sústavy v číslicách.

Surné štátne potreby sú odhlasované, zákonodarstvo si odpočívá, vláda ale môže chystať sa ku veľkej reforme, so zostavením k volebnému zákonu potrebných dôvodov, jestli tento zákon skutočne aj previesť zamýšľa. Kým ostatne zákonná predloha volebnej reformy príde k dennému poriadku, poslúžime aj my k tomu niektorými dôvodami.

Ozaj, haňba a posmech je to, že v Uhorsku nachádza sa 646 tisíc takých malých gazdov, ktorí nemajú volebného práva. V tomto spočítané sú len pozemkové majetky po dve jutra, v Uhorsku ďalej je 161 tisíc takých malých priemyselníkov, ktorí nesmejú k volebnej urne pristúpiť, vzdor toho, že zo štátnej daňovej farchy, z vojanskej služby, z krvavej dane vyberajú si svoju čiastku. Dľa terajšieho volebného zákona konečne z krajinskej ústavy vytvorené je 30 tisíc kupcov, že ale milliony poľnohospodárskeho a priemyselného robotníctva pozbavené sú volebného práva, to ani nespomínáme.

K dokázaniu nesnesiteľnosti terajšieho volebného zákona dostatočné je, keď poukážeme na to, že pri terajšom volebnom práve, ktoré

spočívá na základe daňového censu, v pojedných okresoch a stoliciach, na rozličných stranách krajiny predchádzajú tak hrozné protivy, že je to až smiešne.

Tak na príklad v trencianskej stolici census daňový mení sa medzi 94 halierami a medzi 34 korunami. V aradskej stolici hýbe sa zas medzi 1 korunou 42 haliermi a medzi 35 korunami. V boňhádskom okrese v jednej obci volebné právo majú tí, ktorí 9 korún dane platia, v druhej obci ale len takí, ktorí platia 39 korún. V žabokretskom okrese zas po jednotlivých obciach daňový census je 7 kor. 94 hal., v druhých zas 45 kor. 40 hal.

To je doprosta nemožnosť užívanie politických práv poskytovať voličom takým nerovným spôsobom a o nesnesiteľnosti tejto nemožnosti tým viacej sa presvedčíme, keď povážime, že popisovatelia voličov nedržia sa vždy pozitívneho majetného stavu občanov a že to vôbec závisí len od svevole predsedu popisujúcej komissie, kto môže mať volebné právo.

Zrejším dôkazom nesnesiteľnosti terajšej volebnej sústavy je aj to, že v Uhorsku vo volebných okresoch poťazne počtu voličov panujú ohromné protivy. Sú totiž okresy, ktoré majú len 120, 130, 140 voličov a toto sú tie najdrahšie. Sú ale zas také okresy, v ktorých je 12 tisíc voličov. No, už každý zdravého rozumu človek musí nahliadnuť, že je toto taký neriad, ktorý ďalej trpeť nemožno.

Keď pohliadneme na počet obyvateľstva a porovnáme ho s počtom voličov, prideme na tú smutnú zkusenosť, že dokial zpomedzi sto občanov vo Francúzsku 28, v Rakúsku 27, v Nemecku 22, v Belgicku 23, v Anglicku 17 ľudí má volebné právo, dotiaľ v Uhorsku zpomedzi 100, to právo má len šesť občanov.

Z tohoto nepodvratne len to nasleduje, že jestli za inými vzdelanými štátmi Západu nechceme zaostať, terajšiu nesnesiteľnú volebnú sústavu na každý pád a bezodkladne musíme zrušiť. Sodpovednej a v každom ohľade spravodlivej volebnej reforme nesmieme vyhýbať. Terajší volebný zákon Uhorska má i tú chybu, že voličov okresu zo 60—70, ba i zo 150 obcí shromažďujú na jednom mieste. Toto brutálne sháňanie voličov zapričiňuje hnusné prechmaty, zneužívania a srážky a zavedáva príležitosti ku

pustošeniu ľudu skrze alkohol. Má náš volebný zákon i druhé chyby, o ktorých v prihodnom čase tiež povieme svoju mienku.

Ján Bartos.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Porada Katolíckej Ludovej Jednoty v stolici komárňanskej.

Organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty komárňanskej stolice minulé dni poradu vydržovala v Komárne.

Na porade medzi mnohými boli prítomní: Ernest Weninger (Ószöny), Viktor Palkovics (Guta), Peter Gyuricska (Érseklél), Jozef Marczy (Nagy-megyer), Leopold Gregorovits (Guta), dr. Kazimír Szöke (Csics), Ignác Klósz (Vértesszöllös), Julius Németh (Felsőgalla), Ján Vados (Dad), Ján Horváth (Aszár), Karol Scedoch (Tatabánya), Franc Janisch (Baj), Henrik Grabics (Kisbér), Jozef Kutsera (Komárom), Franc Csiha (Komárom), Michal Tonhaiser (Imely), Ján László (Mocsa), Jozef Petrovics (Ógyalla), Ján Bilkei (Bagota) atd.

V porade zo strediska pri všestrannom súhlase, oduševnené reči držali: dr. Alexander Ernszt hlavný správca Jednoty a krajský vyslanec Karol Huszár. Porada na to uzavrela jednohlasne, že v komárňanskej stolici agitacionálnu nedelu vydržiavať bude 2. októbra. Za predsedu agitacionálneho výboru vyvolený je Viktor Palkovich dekanfarár gutánsky. Členovia výboru sú:

Dr. Ludvik Terkán (Ógyalla), Ernest Weninger (Ószöny), Géza Kabik (Szomod), Ignác Klotz (Vértesszöllös), Kamillo Patyi (Tóváros), Franc Janisch (Bag), Ján Vig (Gyermely), Jozef Marczy (Nagy-megyer), Imrich Huszár (Nagyigmánd), Ján László (Mocsa), Anton Sumbzky (Környe), Franc Ács (Kürth), Julius Szecsányi (Szentpéter), Leopold Gregorovits (Guta), Julius Németh (Felsőgalla), Karol Sayter (Bajcs), Jozef Kucsera (Komárom), Adolf Mohl (Tata), Ladislav Petrovics (Ógyala), Franc Nagy (Komárom), dr. Jozef Garzuly (Tata), Štefan Holenczer (Bana), dr. Kazimír Szöke (Csicsó), dr. Franc Csima (Komárom).

Shromaždenia Katolíckej Ludovej Jednoty.

Fenyéd (stol. Udvarhely). Veľké ľudové shromaždenie vydržované bolo 4. septembra. Do utvorenej Jednoty hneď na mieste vstúpilo 46 členov.

Jászfalu (stol. Komárom). Vo veľkom 4. septembra, za predsedníctva farára Ondreja Novák vydržíavanom shromaždení o Jednote rečnil tajomník Ján Bartos, po čom Jednota s mnohými členami jednohlasne bola utvorená.

Príhlas.

Drahí ľudáci! Budú voľby na stoličných výborníkov. Poriadny a svedomitý ľudák nepredá sa, nezapre svoje presvedčenie, nehlasuje na rezníkov liberálov darebnej strany s národnými spriahnutými. Aj pri stolici potrebuje ľud priateľov, zástupcov, ľudáko. V Nitriansku odhlasovali liberáli bývalému skalickému volebnému predsedovi, podpredsedovi Gejzovi Chemnický 600 korún, popravenie platu. A keď tento pán je statkár, tento pán je úradník stoličný, ktorý má asi 5 tisíc korún dôchodku. A hľa, liberáli mu chceli zväčšiť plat, čo podporoval rečou luterán skalický ablegát Kostyál. A ani Adda, ani prievidský, ani topolčianský Lojzo ani Hollady nezdvihol svoj hlas proti tomu, ani jeden liberál nenavrhol, aby sa tých 600 korún rozdalo radšej ubohým sirotám. A hľa, predseda zničil minister toto liberálne uzavretie, lebo stoličný výborník dr. Janda appelloval proti tomu. Teda i z tohoto vidno, že aj pri stoličných voľbách máme bojovať proti liberálom, ktorí tak ľahko popravujú veľké platy. Ľudia drahí, pomáhajte si sami pri volbe, lebo od liberálov budeme mať slabú pomoc

S Bohom

Štefo Pašik.

POLITICKE CHYRY.

Prievidská petícia.

Sotva dva-tri týždne po hnusnej volbe prievidskej ľudáci tohoto okresu, ktorí následkom neslýchaného terorizmu a hrozných nezákonností utrpeli porážku, zadali obsírnu a v každom ohľade nepodvratne odôvodnenú petíciu proti špinavému mandátu Lojza Rudnayho.

Liberálna strana prievidszká — na jejž čele stojí zafatý starý liberál Ernest Sporzon s jeho rezníkami — skrze Armina Tetétleni proti ľudákom zadala protipetíciu. O tejto protipetícii musíme povedať, že je to len fiškálske figliarstvo. Napísaná je táto chýrna protipetícia na 129 stranách a k najväčšej radosť židovských novín neslýchaným spôsobom brýzgajú v nej na katolícke duchovenstvo okresu. Takým ohavným spôsobom chcú brániť opravde špinavý mandát Lojza Rudnayho. Nadovšetko Mikuláša Griegera, lež aj ostatných kňazov napádajú a nehanebne lžú na nich, že proti Rudnaymu a liberálnej darebnej strane búrili z kazateľnice a že voličov pracovnej strany terrorizovali odopieraním milostných prostriedkov. Aj na Kolomana Brestyenzkyho navymýšľali všeliakých hlúposti, medzi iným, že on ako hlavný správca Prievidzskej Gazdovskej Banky na voličov nátlak robil peňazmi a že búril proti židom, čo v tej chýrnej petícii stojí k obrane zafákaného mandátu Lojza Rudnayho je iba prefíkané, fiškálske figliarstvo, samá luhanina v spojení s frivolnou nestydatosťou, aka označuje celú Rudnayho stranu. Ku sossbieraniu týchto luhanín potrebovali celé tri mesiace. Lahko si je predstaviť aké hnusné kúsky vystrájali zas v celom prievidzskom okrese, kým na také luhaniny polapali svedkov, pravda bez svedomia a statočnosti. Z týchto luhanín dokázať chce Armin Tetétleni, že nie Lojzo Rudnay mal 355 «nakazených» hlasov, lež Koloman Brestyenzsky. Lež z týchto luhanín aj to chce dokázať Armin Tetétleni, že Lojzo Rudnay pri volbe mal väčšinu nie 37, lež 548 hlasov. No, na toto kontra, pri pojednávaní petície ľudákov pred kráľovskou Kuriou, dostanú liberáli také rekontra, že tým sotva budú spokojní Rudnay, Sporzon a ostatní rezníci prievidzského okresu.

Slúžnovské čudné vysvedčenie

Adolf Abaffy, hlavný slúžny prievidzský, nevedno ku čomu a prečo, vydal nasledujúci dokument:

Vysvedčenie.

Kterým sudcovský sbor hlavnoslúžnevského úradu okresu prievidzského hodnoverne svedčí o tom, že v prievidzskom okrese volebnom medzi stránkami politickými

nalada bola nápadne rozčulená a z ľudovej strany zvlášte pred volbou badať bolo veľké poburovania, početné rozličného druhu vyhrážky a urážky slovom i skutkom; dňa 1. a 2. júna prevedená voľba krajinského vyslanca uplynula v poriadku a pravidelne.

Prievidza v mesiaci auguste 1910.

Adolf Abaffy.

Nakoľko tento zriedkavý dokument sodpovedá pravde, o tom nech súdi ct. obecenstvo prievidzského okresu. My sme ale tej mienky, že keď pán Adolf Abaaffy toto vysvedčenie vystavil a podpísal, vtedy zaiste nemal všetkých doma.

Veľké shromaždenie v Preseranoch.

Katolícka Ludová Jednota v nedeľu 18. septembra vydržiava veľké ľudové shromaždenie v obci Nyitrapereszlény (Preserany).

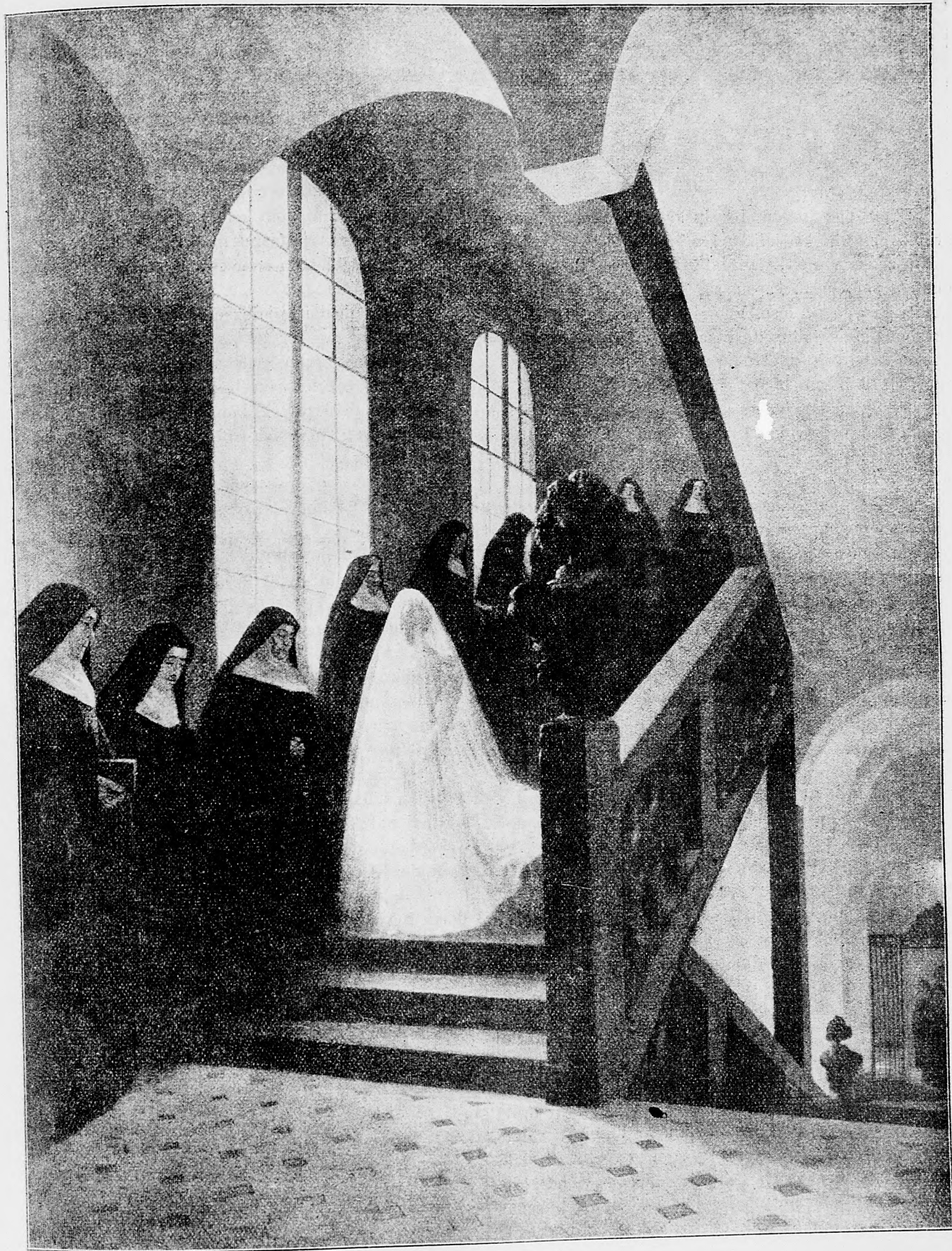
Shromaždeniu predsedá Georg Szmrecsányi a o Katolíckej Ludovej Jednote rečníť budú: tajomník Ján Bartos, Koloman Brestyenzsky a tajomník Augustin Gramantik. Ku shromaždeniu tomuto chystajú sa veriaci z celého okolia.

Z CUDZOZEMSKA.

XX. Eucharistický kongress v Montreáli. Svetový kongress poklony najsvätejšej Sviatosti Oltárnej vydržiavali toho roku v Kanade v meste Montreale. Kongress začal sa 11. septembra a trval cez tri dni. Slávnostnú sv. omšu slúžil newyorský arcibiskup pod holým nebom v prítomnosti 150 tisíc ľudí. Kázeň mal arcibiskup bostonský. Zastupiteľ pápeža kardinál Vanutelli slúžil sv. omšu v kostole sv. Patrika a udelil požehnanie 30 tisíc deťom. Na obrovskej processii s prevelebnou Sviatosťou súčasnilo sa aj vojsko.

VII. Valné shromaždenie katolíkov Rakúska za veľkolepých slávností 11. septembra zahájili v Insbrucku v Tirolsku. V shromaždení tomto súčasnilo sa všetci biskupi Rakúska, početní členovia aristokracie a ľud z celého Tirolska.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kresťan»-a!**



Obliekanie mnišiek.



BESEDNICA.

Bohatí a chudobní.

Starý pán barón Berzinský raz rano vyšiel zo svojho pekného kaštieľa, v ktorom už skoro päťdesiat rokov žil samotný. Zahvízdal na kopova Pozora, vzal flintu a poľovnícku kapsu, zapálil si na fajku a išiel. Zameril rovno do lesa. Vektor dul a občas zlomil suchý už konár zo stromu, ktorý suchotom ráňajúc sňah z nižších konárov, padal na zem.

Ináč však ale bolo ticho. Zem, ako nejakým bielelym prestieradlom, bola prikrytá novonapadnutým sňahom. Pozor kedy-vtedy zabrechal, ako by čul zajáčka. Ale jeho pán len kráča pohrúžený v myšlienkach. Rozmýšľal o svojom živote.

On je bohatý, ale vlastne čo má z toho bohatstva? Život mu je taký zunovaný, bezcieľny.

Ako tak ide pohrúžený do myšlienok, tu pred ním na ceste stála jedna žena.

Bola bledá a chudobne odietá. Keď zazrela baróna strašne sa naľakala. Za sebou ťahala totiž malé sánky, na ktorých bolo niečo suchého ráždia.

Barón ju oslovil prísny hlasom:

— Teda vy kradnete moje drevo, ženička? Odkiaľ ste? Jako sa menujete?

Ešte viac preľaknutá žena odpovedala traslávym hlasom:

— Som Kata, vdova po nebohom Tuturovi z Breziny. Povedali mi, že ráčite byť pán barón, veľmi dobrým človekom, predsa som sa vás neopovážila ísť poprosiť, aby ste mi dovolil nasbierať si v hore niečo suchého ráždia na ohrev, urobila som to teda bez dovolenia, lebo moje dve malé deti doma trasúce sa od zimy.

— Moja duša, to vám ľudia zle hovorili o mne, ebo ja som neni dobrý.

Na to zapísal meno ženičky do notesa a pokračoval:

— Teda máte dve deti a zobrete?

Žena zarazená odvetila:

— Nežobrem, pán barón, seba i moje dve siroty živim z práce svojich rúk. Cez zimu pradiem a v lete chodim na zárobky. Aj teraz by som si bola zarobila na drevo, ale som za dva mesiace ležala v horúčke.

— A prečo si nevyptáte niečo od dobrých ľudí? Alebo sa snáď haňbite?

— Nie, nehaňbila by som sa; ale kto raz privykne na zobranie, tomu potom práca smrdí. A ani to nechcem, aby dietky mojho nebohého dobrého muža jedly zobrácky chlieb.

— No dobre — povedal barón. — Sánky s drevom nechajte tu a môžete odísť domov.

Žena na sánky hodila zalostný pohľad a odišla.

— Oh Bože, obmäkči tvrdé srdce boháčov! — Takto si vzdychla.

Hladné a od zimy trasúce sa deti medzitým čakaly príchod svojej matky. Bola to veru biedna izbietka, do ktorej matka vkročila. Povybíjané obloky byly zaľepené papierom, cez ktorý vnikal do izby studený severný vektor. Jeden stolík, dve stoličky a niečo kuchynského náradia, to bolo celé zariadenie izby. Na ohnisku ani plamienka. Nešťastná matka si sadla a dala sa do plaču. Lúto jej bolo sánok a s únavou nasbieraného suchého ráždia...

Barón medzitým tiež došiel domov.

— Janko — zvolal na svojho sluhu. — Na križnej ceste v hore sú malé sánky naložené so suchým drevom. Dovez ich sem, nalož na ne ešte niečo dreva, polož tam tú najväčšiu šunku z komory, sopár clebov, niekoľko fliaš vína, dva-tri koberce a niečo obnosených šiat.

— A čo potom s tým robíš, pán osvietený?

— Čo? Potom sánky spolu zavezieme Kate Tuturovej do Brezín, aby sme ju a jej dve hladujúce a umrznuté deti potešili.

A tak sa aj stalo. Barón so svojim sluhom onedlho s naloženými sánkami boli na ceste do Brezín.

Keď ich žena zazrela, nevedela prísť ku slovu.

— Katka — oslovil barón ženu — zaiste by vám bolo ľahko doviezť sánky domov.

— Áno, pán barón, ale som sa predsa naplakala za mojimi sánkami.

Barón porozumel jej výčitku.

— Zaslúžila ste tú pokutu. Sväté písmo hovorí: «Proste a bude vám dané!» Neplačte Katka; v mojom kaštieli od dneska vždy najdete prácu, zárobok. Vy a vaše dietky, nesmiete viac biedu treť. Bohatí majú chudobným pomáhať.

A barón im pomáhal. Od toho času pomáhal každému biednemu, chudobnému. A jeho život viacej už nebol zunovaný, bezcieľny. Žil dľa tej zásady, že sú boháci preto bohatí, aby pomáhali chudobe.



CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v Schönbrunne 11. septembra prijal zvláštnych vyslancov anglických, ktorí úradne a slávnostne oznámili nastúpenie trónu anglického kráľa Georga V. V pondelok 12. septembra u jeho veličenstva na audiencii bol uhorský ministerpredseda

gróf Khuen-Héderváry a podal zprávu o politickom rozpoložení Uhorska.

Nemecký cisár a liehoviny. Nemecký cisár Vilhelm, ako z Berlína oznamujú, nariadil, aby preňho počas vojenských manévrov dodávali nápoje bez liehu, lebo s manévrami spojené ustávanie tak bude môcť znášať najlahšie, jestli nebude piť liehovú nápoje. Pre toto cisár Vilhelm počas manévrov bude piť len minerálnu vodu.

Výročie deň smrti kráľovny Alžbety 10. septembra v hlavnom meste odbavovali zvyčajnými pobožnosťami. V kostole večnej poklony zadušnú sv. omšu s veľkým sprievodom slúžil sedmohradský osvietený pán biskup gróf Majláth. Na verejných ústavoch a stavaniach vytýčené boli čierne zástavy.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie minulé dni slávil 25-ročné knazské jubileum za prítomnosti tých duchovných, ktorí s ním za knazov vysvätení boli. Osvietený pán biskup oltárnych bratov svojich pohostinne prijal v biskupskom paláci. Večer pred jubileumom vo veľkej dvorane katolíckych tovarýšov bolo predstavenie čarokrásneho okolia Košíc v názorných obrazoch. V deň jubilea v sidelnom chráme biskupskom boli sv. omše za zomrelých oltárnych bratov spolužiakov; na poludne ale osvietený pán biskup na počtu spolužiakov svojich dal slávnostnú hostinu, na ktorej prítomní boli: Koluman Angyal kaplán z Tereziova v Budapešti, Ján Bakos čestný kanonik dekanfarár z Érsekvadkert, Pavel Csepely farár mečský, Krescens Ludvik Dedek knihovník university, Augustin Fischer pápežský čestný kaplán, duchovný ústavu Dobrý Pastier z Budapešti, Arnold Hoffmann professor bohoslovía z Košíc, Leopold Huber professor Bohoslovía z Kaloče, Karol Imlauf farár z Nitry, Franc Kirchknopf farár z Héderváru, Franc Kollányi praelát opát z Jaáku, Alexander Leskay dekanfarár z Nagymagyar, Ján Novotný dekanfarár z Barsaszár, Ján Szeder dekanfarár z Búrszentgyörgy, Coriotan Ternovann farár z Barlafalu, Dezider Varga dekanfarár z Köhidgyarmat, Edmund Vas farár zo Zselizs, Jozef Vilmon farár z Hontszentantal. Rudolf Vimer professor university Záhreb, Ladislav Zalka čestný kanonik professor bohoslovía Győr, Alois Zelliger čestný kaplán pápežský, tajomník sv. stolice z Nagyszombat. — Duchovenstvo košického biskupstva pod vedením lazarisťu P. Guzmies cez tri dni vydržovalo sv. exercitia, na ktorých súčasťnilo sa 50 knazov a prítomný bol aj osvietený pán biskup. — Štefan Moravetz kaplán z mesta Homonna za kaplána poslaný je do Lasztócz a na jeho miesto vymenovaný je Viktor Majtényi, doteraz vychovavateľ u grófa Jakuba Zichy-Meskó. — V kaplnke cintorína k úcte sv. Rozálie 4. septembra odbavovaný bol odpust. z ktorej príležitosti viedol ta processiu tunajší kaplán barón Július Jósika. — Katolícky čítací kruh 11. septembra vydržoval svoju zvyčajnú vinobranú zábavu. — Spolok katolíckych učiteľov košického okolia 15. septembra vydržoval svoje ročné shromaždenie a

spolu aj jubilárnu slávnosť 25-ročného jestvovania svojho. — Z cela a skvostne opravený kostol v meste Sátorajauhely, za zriedkave veľkých slávností 8. septembra vysväti osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie.

Chýry zo Spiša. V Novej Vsi obesil sa knihviazač Ludvik Kersnyák. V meste Gölniczbánya 31. augusta zhorely dva domy. — Arcikňažna Klotilda so svojou dcérou Alžbetou na viac týždňov prišla do Smeksu. — Na uprázdnenú r. k. učiteľskú stantcu v Bušovciach vyvolili za učiteľa Jozefa Szolomayera. — V Novej Vsi pre kupeckých učňov otvorila sa nová škola. — Okolo rieky Poprádu veľmi rozmnožily sa sysle a myši. — V Kézmarku pri r. katoľickom farskom kostole, kde teraz kanál robia, prišli na veľký hrob, v ktorom veľmi mnoho ľudských kostí našli. Vykopané kosti odviezli do smrtnice a uložili ich v novom hrobe. — Od 31. augusta až do 7. septembra, keď tieto riadky píšem, ustavične padal dážď. Na zboží, ktoré na viacerých miestach našej stolice zväčšej čiastky práve teraz na pokosách leží, je už veľká škoda, už vyrastá. Bože smiluj sa nad nami!

Chýry zo Šariša. Prešov. Výbor šarišskej stolice 16. septembra vydržoval výborové zasadnutie stoličné, v ktorom bola reč o hufnom sfahovaní sa národa do Ameriky. Koleman Piller radil výboru, aby patričné kruhy vysťahovanie hľadeli zahatíť poskytovaním priemyselnej práce a stáleho výrobku, bo ako povedal, kým národ len kde-tu najde prácu a výrobok, musí biedu trieť a nemožno ho doma držať. — Pekné vyznačenie dostalo sa tunajšiemu klástoru františkánskeму jehož kvardiana Evarista Kundrich na uznanie zásluh zadovážených na poli duchovného účinkovania a výchovy mládeže, jeho veličenstvo vyznačil zlatým krížom. — Duchovné cvičenia katolíckych učiteľiek v klástore anglických mnišiek 26. augusta zakončené boli so spoločným sv. prijímaním a s veľmi pekným prospechom duševným. — Adalbert Wick professor náboženstva na tunajšom gymnáziume katolíckom, ktorý cez prázdniny cestoval vo svätej zemi a po krajinách Východu, z dlhej a obtížnej cesty šťastlivo navrátil sa domov. — *Litinye*: Od pradávna chýrny grécko-katolícky odpust na úctu Matky Božej odbavovaný tu bol 28. augusta, za ktorej príležitosti sv. omšu slúžil praelát a prešovský kanonik Ondrej Hodobay a slávnostnú reč držal Anton Rojkovich vicedekan a farár z Bátorhegy. *Paloncsa*: Tunajší farár Géza Zsobráczky na 55. ročnom shromaždení krajinského včelárstva na zariadenej pri tom veľkolepej výstave, za vystavené predmety včelárske a za veľmi osožnú knižočku, ktorú o včelárstve napísal, vyznačený je bronzovou medailou. — Na podnotárstvo v obciach: Tótsóvár, Sárosszentimre a Kajáta konkurs vypísaný bol do 3. septembra.

Pamiatka nešťastne pochodivších pionírov. Pred rokom sa stalo v Prešporku, že jedna na Dunaji plávajúca mína sa oslobodila, načo pionírsky nadporučík Karol Hoffer, jeden kaprál a jeden pionír na člnku pustili sa

za ňou; keď ju chceli fahať ku brehu, ekrazit vybušil a všetkých troch na kusy roztrhal. Pionírsky bataillon na tom mieste, kde sa nešťastie udalo, postavil kamenný pomník na počtu nešťastných súdruhov. Tento pomník minulý týždeň odhalili v prítomnosti dôstojníckeho shoru prešporskej vojenskej posádky. Na slávnosti boli prítomní veliteľ prešporského vojenského sboru podmaršall Artur Sprecher a hlavný dozorca pionírov plukovník Raynold.

Ozbijáný zlatnícky obchod. V Ružomberku, ako odtiaľ píšu, hodinárski tovaryšia Jozef Kohút a Jozef Nagy za bieleho dňa vlámali sa do obchodu tamojšieho zlatníka Mórica Bércika a ukradli šperkov v hodnote 30.000 korún. Majiteľ zlatníckeho závodu bol na obede a keď sa vrátil, zbadal krádež. Pohraničná polícia v blízkej textilnej fabrike chytila vlamačov, ale z ukradených klenôtov už len polovicu našla u nich. Zlodejov odvedli do väzenia ružomerského kráľovského fiškalátu.

Oznam. Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh pre slovenských veriacich dňa 2. októbra usporiada púť na milostné miesto Mária Štain. V nedeľu ráno o 6. hodine bude sv. omša za pútnikov Jozefovskom kostole a po skončení sv. omše pohnú sa pútnici v mene božom s processiou. Na milostnom mieste Mária Štain bude sv. omša so spevom slovenským za pútnikov, taktiež slovenská kázeň. Popoludní o 2. hodine veriaci začnú sa modliť sv. ruženec a spievať litánie k úcte blahoslavenej Panny Marie. Po skoučení služieb božích vrátíme sa s processiou nazpät a dorazíme večer okolo 8. hodiny do chrámu Jozefovského. Bratia a sestry v Kristu Pánu, súčasťnite sa v čim väčšom počte na tejto slávnosti Marianskej. V páde nepraznivého počasia púť sa odbaví v nasledujúcu nedeľu. Vodcom púte bude známy duchovný velebný pán dr. Pavel Žiška. Riaditeľia púte zo správy Katolíckeho Delníckeho Kruhu Ján Krajčí a A. Vrana.

Drahota mäsa vo Viedni. Viedeňskí mäsiari minule oznámili, že povýšia cenu mäsa. Rakúska vláda preto uzavrela, že z Argentíny privezeným zamrznutým mäsom sa pokúsi ulaviť drahotu mäsa. Prvá zásielka mäsa na lodi «Alice» prináležajúcej lodnej spoločnosti Austro-Americana dňa 10. septembra prišla do Triestu. Mäso si zainteresovaní môžu obzreť a urobiť s ním pokus. Mäso vyprobujú aj štátni lekári a zdravotnícke vrehnosti.

Pokryvač zbankrotovaných obchodníkov. V Arade v posledných mesiacoch opetovne sa stalo, že u takých obchodníkov, ktorí prišli pod konkurs, nenašli toľko tovaru, koľko bezprostredne pred svojím krachnutím nakúpili. Vyšetrujúci sudca tamojšej súdnej stolice následkom jedného udania zatkol veľkoobchodníka Alexandra Reinerja, ktorý mimo Aradu aj v Nagyvárade a v Brassove má veľké bazáre. Vysvitlo totižto, že takí obchodníci, ktorí mali príšť pod konkurs, pravidelne jemu predávali svoj tovar a tak veritelia zbankrotovaných obchodníkov boli oškodení. Hlásili sa viacerí cudzo-

zemskí fabrikanti, ktorí následkom Reinerových manipulácií utrpeli veľké škody.

Otrávilu svoju priateľku. Pred viac týždňami sa stalo v obci Velkenye (stol. gemerská), že 22ročná mláda manželka Pavla Léka vrátiac sa z jarmoku v Putnoku, dostala zalúdkové krče a ešte v ten deň v noci zomrela. Pochovali ju, ale o niekoľko týždňov susedia začali si pošepkávať, že mladá žena nezomrela prirodzenou smrťou. Súdna stolica v Rimavskej Sobote nariadila mrtvolu vykopáť, načo vnútornosti mrtvoly cieľom preskúmania poslali krajinskému chemickému ústavu. Tu ustálili, že žena bola otrávená. Žandári zaviedli stopovanie a vysvitlo, že mladú ženu otrávil jej svokra vdova po Pavlovi Fačovi, ktorá jej do čiernej kávy namiešala otravy pre potkanov. Dve ženy totižto stále v hneve. Fačovu zatkli a zaviedli do väzenia súdnej stolice v Rimavskej Sobote, kde sa priznala svojmu strašnému hriechu.

Utopili sa židia. Z Levoče píšu: Štyria židia z obce Lodomér v sobotu šli do synagogy susednej obce. Na ceste museli prejsť cez jednu lávku, ktorá sa pod nimi zlomila a dvaja z nich padli do vody. Keď ich vytiahli, boli už mrtví.

Bývalý perský šah direktorom banky. Polakovská banka v Moskve bývalému perskému šachovi Mohamedovi Alimu ponúkla direktorstvo banky. Bývalý šach má najviac účastín tohto peňažného ústavu.

Nešťastie učňa. Stolársky majster Ludvík Ray v Púchove svojho učňa Alexandra Horvátha poslal do Lövenbeinovoho skladu pre dosky. Ponevác sa chlapec s doskami za dlhý čas nevrátil domov, teda ho išli hľadať a našli ho v sklade na drevo pod jednou hromadou dosák, ktoré nešťastného chlapca zadlávily na smrť.

Čo žobrák sa vrátil z Ameriky. Turč.-sv.-martinský obyvateľ Jozef Neuschel pred niekoľkými rokami vystahoval sa do Ameriky, tu doma nechajúc svoju rodinu. Zdravého, mocného človeka minulý týždeň doviezli domov zpoza mora, kde od fažkej práce úplne oslepol.



HOSPODÁRSTVO.

Husy a kačky.

Hovorí sa, že z takej husy, ktorá nemá kde plávať a kúpať sa, nebude chutné mäso. Iní zase to tvrdia, že chuť mäsa záleží od toho, akou potravou bola hus chovaná. Naše gazdinky, tak sa zdá, súhlasia s tou prvou mienkou. lebo kde len môžu, zaženú husy do vody.

Hus sama vysedí svoje vajcia a do jedného hniezda smelo môžeme položiť 10—15 vajec.

Ale ak chceme, aby sa nám húsenice zavčas na jar vyľahly, môžeme vajcia položiť aj pod sliepku a sice pod jednu veľkú sliepku 4—5 vajec. Takéto včasné húsenice asi za dva týždne veľmi musíme chrániť pred zimou a mokrom.

Húsenice v prvom čase chováme namočeným chlebo, kukuričnými krúpami a na drobno posekaným šalátom. Ale zvláštnou lahôdkou pre ne je na drobno posekaná mladá prhlava (žihlava).

Naše obyčajné dedinské husy sú pomerne malé. Väčšie a krajšie sú emdenské husy, ktoré vykrmené vážia od 7 do 12 kilogrammov. Mäso majú výborné a páper utešený, lebo ich perie je výlučne čisto biele. Toulonská hus je ešte aj od emdenskej väčšia a snesie do roka 40—50 vajec.

Kačka má sice menej mäsa ako hus, ale jej mäso je o veľa chutnejšie. V tom sa ale obidve, hus a kačka srovnávajú, že žijú veľmi dlho a jeden chýrny dochovatel drúbeže hovorí, že päťnásročná hus a kačka ešte dobre nesie.

Kačka sa ešte skorej vyvinuje ako hus a keď má poltrefa mesiaca, už ju možno dať ju na pekáč. Kačka je veľmi pražravé zviera, ale ak má na blízko vodu, tam sa ona do sýtosti zaopatrí so všeliakými lahôdkami; zvlášte rada má zaburienky. Kačka len veľmi zriedka vysedí svoje vajcia a preto je všeobecným zvykom, že kačacie vajcia podsypajú pod sliepky.

Mimo obyčajnej domácej kačky veľmi dobre sa daria u nás rouenské kačky, ktoré majú takmer celkom také perie, ako divá kačica a sú takmer ešte raz tak veľké ako naše domáce kačky. Asi 70—90 vajec znesie do roka, ktoré je v stave sama vysedieť a je veľmi starostlivou matkou. Ayles-buryjská kačka je biela ako sneh a taká je veľká ako rouenská. Jej mäso je výborné a vykrmená váži 4—5 kilogrammov.

Jej párom je pekingská kačka, ktorou pôvodnou vlasťou je Čína, ale tam sa už zriedka nachodí. Indská kačka je opravdovým trpaslíkom. Pestovatelia drúbeže ju preto chovajú, lebo výtečne nesie a snesie do roka priemerne 150—200 vajec.

Vek drúbeže.

Na takú hydinu, ktorá ešte nemá jeden rok alebo ktorá ešte nenesie vajcia, sa všeobecne to povie, že je mladá. Holub a sliepka už aj v prvom roku nesie. Napriek tomu, že sú znaky, dľa ktorých možno určiť vek hydiny, nie rovnaké, ale predsa sú aj všeobecné príznaky, dľa ktorých možno rozoznať mladú hydinu od staršej. Vonkajšie kridelné perá mladej hydiny sú na konci

úzke a končité, kdežto staršej drúbeže sú zaokrúhlené. Toto sa dá vidieť pri každom druhu hydiny. Pri určovaní veku domácich holubov treba pozorovať aj na veslujúce perá, tieto pri mladých holuboch majú stonky, kdežto staré holuby majú tieto perá od konca ku telu perím obrastené. Veslujúce perá mladých holubov pofažne cievy tých pier ľahko možno stlačiť, kdežto pri starých to veľmi ťažko ide. Pri mladých holuboch v cieve pier je šťava a niekedy aj krv, pri starých tohoto niet. Jestli na holube vidíme pápernaté perie, to poukazuje na veľmi mladý vek holuba.

Pri kohútoch máme pozorovať na to, že jaké dlhé majú ostrohy. Mladý kohút má trochu tenšie, ako starý. Prsné mäso mladého holuba je biele, neskoršie červenkasté a konečne počerné. Chrupky a kosti časom stvrdnú. Gágor mladých husí sa ľahko dá stlačiť, kdežto pri starých len ťažko. Zadný koniec prsnej kosti mladej drúbeže sa ľahko dá zohnuť, neskoršie sa ľahko zlomí a pri starej drúbeži neni ani ohebný, ani sa nedá zlomiť, alebo len veľmi ťažko.



DOPISY.

Z Kovariec (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

V novembri bude v našom prešeranskom okrese voľba na stoličných výborníkov. S blahonosným programom našej drahej kresťanskej ľudovej strany vystúpia traja znamenití páni a zmužili ľudáci: František Koňakovský, Alojz Fiebig a kapitulský úradník Imrich Pirchala.

Proti týmto vystupuje topolčiansky Lojzo, ktorého vypasené brucho si sadlo zaviazalo na chôve knázskej Adda lekár a žid Spitzer. Hyrossa už nekandidujú odporní liberáli; náš notár Klobucsiezky ale cíti, že liberáli itak prepadnú, preto ani nevystúpi. My budeme hlasovať dľa príkladu Solčančanov, ktorí pred tromi rokami mali kresťanskej smelosti, hlasovať proti liberálovi hlavnému slúžnemu Tóthovi, nebáli sa ničeho. Nehľadme, drahí brati, na sluby, ani na hrozby, ani

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malé ako veľkú požičku, preto aby bolo spomôženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 800 korun dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťarochách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatiť, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 12. septembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 20:10—20:95
» stolnobelohradská, nová...	« 20:00—20:80
» peštianska, nová	« 20:05—20:85
« banátska, nová...	« 20:10—20:90
Raž prvotriedna	« 14:60—14:70
« druhotriedna	« 14:40—14:55
Jačmeň nový, prvotriedny	« 14:00—14:40
Ovos prvotriedny	« 16:00—16:30
« druhotriedny	« 15:70—16:00
Kukurica	« 12:70—12:20
Repica nová	« —————

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	16:90	16:50	16:10	14:90	15:10	14:40	13:40
č.		7	7½	8			
K.		12:40	10:40	6:40			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 7:70—7:90
« hrubé	« 8:50—8:70

Fazula veľká biela	kor. 22:50—24:00
Fazula strakavá	« 25:00—27:00
Hrach nelúpaný, čistý	« 26:00—28:00
« lúpaný	« 46:00—54:00
Šošovica čistá	« 23:00—27:00
Mak	« 66:00—70:00
Proso	« 18:00—20:00
Rasca (kmin)	« 78:00—80:00
Konopné sáme	« 20:00—21:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 3:70—3:90
« « ružové	« 4:20—4:40
« « žlté	« 5:80—6:00
Datelinové sáme, červená datelina kor.	« —————
« « lucerna	« 148:00—153:00

Všetko po 10 kilogrammoch.

Mäsité články:

Sviňská masť budapešianska	« 173:00—174:00
« « vidiecka	« —————
Slanina mestská 4-kusová	« 141:00—142:00
« « 3-kusová	« 143:00—144:00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor. 89:50—90:00
« kockový	« 91:50—92:00

A vonatok induluása Bpest ny. p. udvarról.

Érvényes 1910 május 1-től.

A vonatok érkezése Bpest ny. p. udvarra.

vonat- szám	óra	perc	vonat neve	Délrelett			Délután			vonat- szám	óra	perc	vonat neve	Délrelett			Délután		
				hová	vonat- szám	óra	perc	vonat neve	honnan					vonat- szám	óra	perc	vonat neve	honnan	
148	5	15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12	05	sz. v.	Szeged, Szolnok	143	3	51	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	157	12	05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5	35	«	Ersekújvár, Ipolyság	4106	12	10	«	Esztergom	145	5	05	«	Dunakeszi-Alag	188	1	20	«	Nagyvaros
718	5	50	«	Szeged, Szolnok	14023	12	20	gy. v.	Zsolna, Berlin	728	5	25	«	Cegléd	708	1	25	gy. v.	Bukarest, Bazias
152	6	00	«	Göd	123	12	25	sz. v.	Nagyvaros	725	5	35	«	Cegléd	103	1	40	«	Paris, Wien
4102	6	10	«	Esztergom	114	12	45	«	Wien	4101	5	50	«	Esztergom	508	1	50	«	(Kolozsvár, Tóvis,
150	6	20	«	Rákospalota-Ujpest	160	12	55	«	Rákospalota-Ujpest	139 a	5	55	«	Nagyvaros	«	«	«	(Sz.-Németi, Szolnok	
8502	6	35	«	Lajosmizse, Kecskem	162	1	30	«	Dunakeszi-Alag	725 a	6	00	«	Cegléd	159	1	55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
102	6	50	k. ost. ex. v.	Wien, Paris, Ostende, London	4114 ²⁾	1	50	«	Piliscsaba	147	6	05	«	Rákospalota-Ujpest	4107	2	05	«	Esztergom
512	7	00	gy. v.	Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszében, Körömszéd	504	2	00	gy. v.	(Kolozsvár, Brassó Párkány-Nána	6505	6	10	«	Lajosmizse	161	2	40	«	Dunakeszi-Alag
1404	7	05	«	Zsolna, Berlin	4108	2	20	«	Esztergom	721	6	20	«	Szolnok, Cegléd	163	3	00	«	Rákospalota-Ujpest
104	7	55	«	Nagyszombat, Wien	106	2	30	gy. v.	Wien, Paris	9013	6	25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrad	6507	3	20	«	Kecskem., Lajosmizse
154	8	05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	120	2	35	sz. v.	Galánta	7013	6	30	«	Konstantinápoly, Bukarest	163 a ³⁾	4	00	«	Rákospalota-Ujpest
708	8	15	gy. v.	Orsova, Bázias	704	2	40	gy. v.	Bukarest, Bázias	139	6	35	sz. v.	Nagyvaros	713	4	05	«	Temesvár J., Szeged
712	8	30	sz. v.	Temesvár, Karánseb., Bázias	722	2	45	sz. v.	Cegléd	1407	6	40	«	Berlin, Zsolna	127	4	10	«	Nagyvaros
184	8	45	«	Nagyvaros	6504	2	50	«	Lajosmizse, Kecskemét	501	7	30	gy. v.	(Bukarest, Kolozsvár, Máramarosziget	165	5	38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
4104	9	05	«	Esztergom	164 a ⁴⁾	3	10	«	Rákospalota-Ujpest	149	7	35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	185 a ⁴⁾	5	45	«	Nagy-Maros
118	9	20	«	Wien, Berlin	166	4	10	«	Rákospalota-Ujpest	117	7	40	«	Paris, Wien	1401 ⁵⁾	6	20	gy. v.	Berlin, Zsolna
158	9	40	«	Rákospalota-Ujpest	130	4	20	«	Nagyvaros	4103	7	45	«	Esztergom	707	6	35	«	Orsova, Bázias
8508	11	15	«	Lajosmizse, Kecskemét	716	4	30	«	Szeged	6501	7	50	«	Kecskem., Lajosmizse	187	6	40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
158	11	20	«	Rákospalota-Ujpest	108	5	15	gy. v.	Wien	151	7	55	«	Göd	105	7	10	gy. v.	Wien
188 ¹⁾	11	35	«	Nagyvaros	138	5	20	sz. v.	Szob	727	8	05	«	Cegléd	711	7	40	sz. v.	Bázias, Temesvár
780 ²⁾	11	55	«	Cegléd	724 b ⁵⁾	5	40	«	Rákospalota-Ujpest	131	8	10	«	Párkány-Nána	169	7	45	«	Rákospalota-Ujpest
					124 a	6	00	«	Nagyvaros	719	8	35	«	Kiskunfélegyháza	4118 ⁶⁾	8	10	«	Piliscsaba
					724 a	6	10	«	Cegléd	123	8	45	«	Párkány-Nána	187	8	20	«	Nagyvaros
					124 b	6	20	«	Nagyvaros	153	9	10	«	Dunakeszi-Alag	125	8	50	«	Párkány-Nána
					724	6	35	«	Cegléd	705	9	20	gy. v.	Szeged	107	9	05	gy. v.	Wien
					4110	6	40	«	Esztergom	1403	9	40	«	Berlin, Zsolna	729 ⁷⁾	9	20	sz. v.	Cegléd
					728	6	45	«	Cegléd, Szolnok	4105	9	55	sz. v.	Esztergom	4111	9	25	«	Esztergom
					1406	6	50	gy. v.	Pozsony, Berlin	155	10	25	«	Rákospalota-Ujpest	6503	9	30	«	Kecskem., Lajosmizse
					124	6	55	sz. v.	Párkány-Nána	715	10	40	«	Szeged	171	9	35	«	Dunakeszi-Alag
					170	7	00	«	Rákospalota-Ujpest	119	11	15	«	Galánta	1405	9	45	gy. v.	Berlin, Zsolna
					142 a	7	20	«	Cegléd						511	9	55	«	(Nagyszében, Brassó, Kolozsvár, Stanisla
					728	7	35	«	Vác						4115 a	10	00	sz. v.	Piliscsaba
					6506	7	40	«	Lajosmizse						141 ⁸⁾	10	10	«	Vác
					172	8	00	«	Dunakeszi-Alag						129	10	25	«	Nagyvaros
					710	8	05	«	Bukarest, Bázias						113	10	35	«	Wien
					182	8	20	«	Párkány-Nána						6518	10	40	«	Ocsa
					4112	8	30	«	Esztergom						717	11	00	«	Szeged, Szolnok
					1408	8	40	«	Zsolna, Berlin						101	11	05	k. ost.	(London, Ostende,
					118	9	30	«	Wien, Paris						171 a ⁹⁾	11	20	ex. v.	(Paris, Wien
					502	9	35	gy. v.	(Kolozsvár, Bukarest, Stanisla						121	11	50	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
					706	10	15	«	Szeged, Bazias, Bukarest									«	Ersekujvár
					720	10	30	sz. v.	Kiskunfélegyháza										
					172 a ¹⁰⁾	10	35	«	Rákospalota-Ujpest										
					140	11	10	«	Nagyvaros										
					902 a ¹¹⁾	11	20	k. o. exp. v.	Belgrad, Konstantinápoly										
					702 ¹²⁾	11	30	«	Bukarest, Konstantinápoly										

1) Vasár- és ünnepnapokon, május 15-től közlekedik.
2) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik.
3) Junius 1-től közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon máj. 15-től bezárólag szept. 11-ig közlekedik.
5) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
6) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
7) Minden szerdán és szombaton közl.

1) Erkezik minden szerdán, pénteken és vasárnapon.
2) Erk. minden hétfőn és csütörtökön.
3) Vasár- és ünnepnapon május 15-től bezárólag szept. 11-ig közlekedik.
4) Vasár- és ünnepnapokon május 15-től közlekedik.
5) Junius 1-től közlekedik.
6) Vasár- és ünnepnap. közlekedik.

A vonatok induluása Buda-Császárfürdőről.

4002	6:00	sz. v.	Esztergom	délrelett	706	10	15	«
4004	6:54	«	Esztergom	délután	720	10	30	sz. v.
4006	12:08	«	Esztergom	délután	172 a ¹⁰⁾	10	35	«
4014 ¹⁾	12:57	«	Piliscsaba	«	140	11	10	«
4008	2:11	«	Esztergom	«	902 a ¹¹⁾	11	20	k. o.
4010	6:30	«	Esztergom	«	exp. v.			
4012	8:22	«	Esztergom	«	702 ¹²⁾	11	30	«

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5:53	sz. v.	Esztergom	4007	2:10	sz. v.	Esztergom
4003	7:45	«	Esztergom	4009	5:20	«	Esztergom
4005	10:04	«	Esztergom	4013 a	8:21	«	Piliscsaba
				4011	9:31	«	Esztergom
				4015 a	10:07	«	Piliscsaba

Najlepší český prameň k objednaníu.



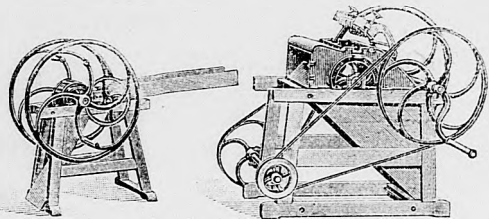
Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele papierové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 3 K 40 L. 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K 7 K.; biele fajnové 10 K.; najfajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri obľednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhá 60 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko **S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy).**

Pánom roľníkom odporúčam svoje najnovšie hospodárske stroje:



Mlátačky. Žen úre. Rajtáre. Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na sítie. Brány. Hrabie. Stroje na rezanie kapusty, burgvne, zemiakov a dreva. — Mangie. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lupanie kukurice atd. atd.

Obrázkové cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franko.

Michal Treskoň

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje v BYTČI (Nagybicsce, Trencsénmegye).



Lacné perie a páperie!

1 kg. šedého drápaného peria K 2.—, polobiele K 2.80, biele K 4.—, prima páperisté K 6.—, najjemnejšie K 8.—, páperie šedé K 6.—, biele K 10.—, prsné K 12.—, od 5 kg. počnúc franko.

Hotové posteľe

2 hustého červeného, modrého, žltého alebo bieleho nankingu. 1 perina veľkosť 180/116 cm. s 2 vankúšmi veľkosti 80/18 cm. dostatočne naplnené s novým šedým trvácim perim K 16.—, polpapierim K 20.—, páperim K 24.—, Perina samotná K 12.—, 14.—, 16.—, vankúše K 3.—, 3.50, 4.—, Periny 180/40 cm. veľké K 15.—, 18.—, 20.—, Vankúše 90/70 alebo 80/80 cm. veľké K 4.50, 5.—, 5.50. Spodné periny z grádlu 180/116 cm. K 13.—, 15.—, zasiela — na dobierku, obal zdarma, od 10 korún vyše franko.

MAX BERGER, DEŠENICE č. 1123. (Čechy).

Cenník matracov, pr kryviadiel a ostatného postelného tovaru zdarma a franko. Nehodiace sa zamením alebo peniaze vrátim.

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Lacné české perie!



5 kilo nové tmavé drápané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drápané 30.

36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.—, lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s postovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade portá. **Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).**

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

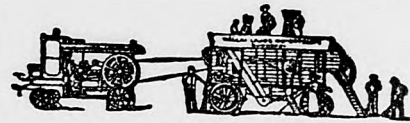
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odoboruča najvreljej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!!



!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!

Bez strojníka lahko k vedeniu bar ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlyny, raitare, stroje k mlateniu a ku sítatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Ochrana zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat' treba len povodný slanovinový lieh sily.



Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozšírovaným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikách šotovujú z kalmuku a barchetu. odhodlali sme sa, že zvláštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednavateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovce na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na prábu objednané zasielame franko na každú železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanie koní zl. 2.20.

Výlučná atressa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorských pokrovcov na kone SOMOGYSZILL.

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka. Za nezopovedné dáme zpiatky peniaze.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.